

Uppföljning av fördjupade granskningar utförda 2022

Tomelilla kommuns revisorer
22 november 2024

Innehåll

Bakgrund, syfte och metod	3
Granskning av samverkan kring barn som far illa eller är i riskzonen	4
Granskning av verkställigheten av kommunfullmäktiges beslut	7
Granskning av direktupphandlingar	9
Granskning av kommunens krisledningshantering och beredskap	12
Granskning av effekter av avtalet om ansvarsfördelning och utveckling avseende hälso- och sjukvården	15
Granskning av resursfördelning till grundskola	18
Granskning av kommunstyrelsens uppsikt och ägarstyrning av kommunens helägda och delägda bolag	20

Bakgrund, syfte och metod

Bakgrund

KPMG har av Tomelilla kommuns revisorer fått i uppdrag att följa upp resultatet av fördjupade granskningar genomförda 2022. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2024.

En uppföljning av granskningar som genomförts är intressant för att få en uppfattning om i vilken omfattning rapporterna och de medföljande rekommendationerna tagits tillvara i de granskade nämnderna. Uppföljning skapar en återkoppling av resultatet till revisionen och kan fungera som ett underlag för revisionens vidare arbete och ligga till grund för kommande riskanalysarbete.

Syfte och revisionsfrågor

Granskningen syftar till att följa upp vilka åtgärder som vidtagits utifrån identifierade förbättringsområden/rekommendationer avseende följande granskningar:

- Granskning av samverkan kring barn som far illa eller är i riskzonen
- Granskning av verkställigheten av kommunfullmäktiges beslut
- Granskning av direktupphandlingar
- Granskning av kommunens krisledningshantering och beredskap
- Granskning av effekter av avtalet om ansvarsfördelning och utveckling avseende hälso- och sjukvården i Tomelilla kommun
- Granskning av resursfördelning till grundskola
- Granskning av kommunstyrelsens uppsikt och ägarstyrning av kommunens helägda och delägda bolag.

Avgränsning

Granskningen avser de styrelser/nämnder som ingår i listade granskningar.

Revisionskriterier

Uppföljningen utgår från de bedömningar och rekommendationer som lämnades i respektive granskningsrapport samt utifrån de missiv som ansvarig nämnd lämnade som svar till revisionen efter det att granskningen kommunicerats.

Metod

De sju för uppföljningen aktuella granskningsrapporterna med tillhörande missiv samt nämndernas svar på respektive granskning har granskats. Utifrån detta underlag har ett antal uppföljande frågor upprättats och tillställts ansvariga tjänstepersoner.

Granskning av samverkan kring barn som far illa eller är i riskzonen

Syftet med granskningen var att bedöma om det finns en ändamålsenlig samverkan mellan förskola/grundskola och socialtjänst när det gäller anmälningar av barn som far illa eller riskerar att fara illa.

Tidigare rekommendationer	Familjenämndens svar 2022-08-26 § 103	lakttagelser från uppföljningen
1. Tillse att skolverksamhetens dokumenterade rutin för anmälan om oro gällande barn och unga förtydligas gällande exempelvis information om anmälningsplikt och återkoppling kring anmälan.	Av yttrandet framgår att skolverksamhetens rutin i Prorenata ska kompletteras med information om anmälningsplikt, samt att det efter samverkan med socialtjänsten ska läggas till hur återkoppling kring anmälan sker i rutinen. Datum för när åtgärderna ska ha vidtagits är den 15 oktober 2022.	Vi har inom ramen för uppföljningen tagit del av en rutin/mall för orosanmälan (senast reviderad 2023-01-26). I rutinen/mallen finns bland annat en hänvisning till 14 kap. 1 § socialtjänstlagen där anmälningsplikt framgår.
2. Säkerställa att förhandsbedömning och utredning av SoL-ärenden gällande barn och unga genomförs inom den lagstadgade tiden om 14 respektive 120 dagar.	Av familjenämndens yttrande framgår att rutinen reviderats samt att ett nytt arbetssätt implementerats. Det framgår vidare av yttrandet att det tagits fram nya arbetssätt för att minska utredningstiderna. En revidering av rutiner och processer samt fortsatt arbete med arbetsmiljön är planerat. Datum för när åtgärderna ska ha vidtagits är den 30 maj 2023.	Enligt verksamheten har det varit svårt att ta fram tillförlitlig statistik ur verksamhetssystemet, dels på grund av flytt till nytt system vilket inneburit svårigheter att avsluta ärenden. Det framgår vidare att det under perioden 1 januari till 30 september 2024 funnits 731 aktualiseringar, samt att mediantiden för förhandsbedömningar är 6 dagar. Enligt uppgift har det vid ett fåtal aktualiseringar tagit över 14 dagar för förhandsbedömning. Under samma tidsperiod har 176 utredningar enligt uppgift avslutats. Mediantiden för dessa är 114 dagar och medelvärdet 117. Det framgår att 9 utredningar har överstigit 120 dagar. I svaret anges även att ett ändrat arbetssätt införts, bland annat genom tillsättandet av en 1:e socialsekreterare. Enligt uppgift genomför 1:e socialsekreterare månadsvis egenkontroll av 5 slumpvalda ärenden för att kontrollera att utredningstider och förhandsbedömningar genomförs inom lagstadgad tid. Vid brister återkopplar 1:e socialsekreterare till aktuell handläggare och åtgärder planeras. Vidare har 1:e socialsekreterare regelbundna ärendegenomgångar med handläggarna och handledning vid behov.

Granskning av samverkan kring barn som far illa eller är i riskzonen (forts.)

Tidigare rekommendationer	Familjenämndens svar 2022-08-26 § 103	Iakttagelser från uppföljningen
<p>3. Verka för att regelbundna utbildningsinsatser gällande anmälningsplikten och hanteringen av orosanmälningar genomförs inom skolverksamheten.</p>	<p>Av yttrandet framgår att regelbundna informationsinsatser sker på skolor och förskolor, bland annat vid läsårsstart. Det anges även att socialsekreterare under 2022/2023 ska komma till samtliga enheter för relationsskapande och information om exempelvis anmälningsplikten. Datum för när åtgärderna ska ha vidtagits är den 31 juli 2023.</p>	<p>Enligt verksamheten har skolkuratorerna, som utgör en stödjande funktion i detta, fortbildats samt samverkat med mottaget inom socialtjänsten. Det anges vidare att öppenvården bjöds in till samtliga skolenheter för att informera på APT under år 2023, samt att öppenvården har deltagit på föräldramöten för att informera om stöd och insatser de kan erbjuda.</p>
<p>4. Tillse att samverkan mellan individ- och familjeomsorgen och skolverksamheten avseende hanteringen av orosanmälningar formaliseras och löpande utvärderas och utvecklas.</p>	<p>I yttrandet anges att ett arbetet påbörjats för att stärka samverkan mellan socialtjänst och skolverksamheten, efter att det identifierats genom den interna kontrollen 2021. En gemensam utvecklingsdag med enhetscheferna för Individ och familj samt rektorer i förskola och skola utmynnade i tre projekt som var tilltänkta att starta höstterminen 2022. Följande planer anges även som generella för samverkan:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Hela barnet hela tiden - samverkan med privata aktörer för att hitta nya sätt att hjälpa barn i riskzon. – Genomförande av gemensamma utbildningsinsatser för vårdnadshavare (ett av familjenämndens mål 2022 och 2023). – Familjecentralens arbete – gemensamt åtagande för att upptäcka och hjälpa familjer i ett tidigt skede (familjenämndens beslut om start av familjecentral). 	<p>Enligt verksamheten har följande insatser genomförts vid tiden för uppföljningen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Utbildning i TSI (Tidiga Samordnade Insatser) har genomförts i samverkan med personal från båda verksamheter. • Centrala elevhälsans professionsträffar har bjudit in kommunens fältare till regelbunden samverkan. • Arbetsgrupper har startats i syfte att lära känna varandra och besök har genomförts i varandras verksamheter. • Samverkan kring föräldrautbildning ABC. • Samverkan kring barns hälsa, vilket resulterade i YouTube-filmer. Genomfördes inom projektet "Hela barnet, hela tiden" vilket var ett samverkansprojekt mellan Soc, BoU och Tillväxt och utvecklingsenheten. <p>Vad gäller utvärdering och utveckling framgår följande från verksamheten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Soc och BoU har identifierat behov av formaliserat samarbete, vilket lett till att uppstart pågår av ett skolsocialt team. • "Hela barnet, hela tiden" ledde vidare till "Goda framtidsutsikter", vilket utgör ett samverkansarbete för hela kommunen samt organisationen Rädda barnen. • Föräldrautbildning ABC bedrivs fortsatt.

Bedömning

Vår samlade bedömning är att familjenämnden **har beaktat** identifierade förbättringsområden och rekommendationer från tidigare genomförd granskning. Vi grundar vår bedömning på att:

- Rutin/mall för orosanmälan har uppdaterats.
- Utvecklingsarbete har genomförts för att säkerställa att förhandsbedömning och utredning av SoL-ärenden genomförs inom lagstadgad tid.
- Utbildningsinsatser har genomförts inom skolverksamheten gällande orosanmälningar.
- Insatser i samverkan har genomförts och utvärderats. Behov av formalisering har identifierats och lett till pågående uppstart av skolsocialt team.

Granskning av verkställigheten av kommunfullmäktiges beslut

Syftet med granskningen var att bedöma om kommunstyrelsen har en ändamålsenlig uppföljning och kontroll för att säkerställa att kommunfullmäktiges beslut verkställs och återrapporteras.

Tidigare rekommendationer	Kommunstyrelsens svar 2022-08-31 § 96	Iakttagelser från uppföljningen
1. Säkerställa att rutinen för återrapportering av verkställighet efterföljs.	Av kommunstyrelsens yttrande framgår att det förts diskussioner gällande frekvensen av muntlig återrapportering till fullmäktige, samt att vidare politisk behandling skulle genomföras gällande ändring av rutinen.	Kommunfullmäktige fattade den 19 september 2022 § 82 beslut om en ny rutin för nämndernas återrapportering. Vid tiden för uppföljningen ska återrapportering gällande nämndernas verksamhet genomföras fyra gånger per år, inklusive årsbokslut och budget. Tidigare genomfördes återrapportering vid fyra tillfällen, exklusive årsbokslut och budget. Enligt verksamheten följs rutinen och detta framgår även av protokoll för år 2024.
2. Fortsatt följa upp nämndernas ärendehanteringsrutiner för att säkerställa enhetlighet i processen.	Av kommunstyrelsens yttrande framgår att de rutiner kansliet tagit fram för ärendehanteringsprocessen uppdateras vid behov, vilket är ofta, samt att rutinerna inte kan vara helt enhetliga då det är olika typer av ärenden som behandlas i nämnderna.	Enligt verksamheten finns vid tiden för uppföljningen ärendehanteringsrutiner och årshjul för respektive nämnd. Dessa efterlevs enligt uppgift. Vad gäller beredningsrutinen, vilken är densamma för samtliga nämnder, så ingick "Risk för att kompletta handlingar inte kan skickas ut med kallelsen till sammanträde på grund av att tjänstemän inte är klara i tid, vilket leder till missnöje och att regelverket inte följs" i kommunstyrelsens internkontrollplan 2023. Av uppföljning av internkontrollplan (KS § 68/2023) framgår att kontrollmetoden bestod i en kontroll av samtliga handlingar under mars månad, detta i syfte att kontrollera om de var klara i tid för beredningsutskick. Kontrollen genomfördes av kansliet och visade att det fanns stora variationer mellan nämnderna. Kommunstyrelsen beslutade vid uppföljning av internkontrollplanen om att följa upp risken åter i oktober, vilket inkluderade att riktade utbildningsinsatser skulle genomföras. Av den andra uppföljningen av internkontrollplan 2023 (KS § 139/2023) framgår att utbildningsinsatser för att få in handlingar i tid genomförts. Av svaret framgår att utbildningsinsatserna genomfördes i slutet av våren och början av hösten 2023 samt att kansliet upplever att beredningsrutinen vid tiden för vår uppföljning följs på ett tillfredsställande sätt. Kansliet framhåller vidare vikten av att hålla rutinen levande.

Bedömning

Vår samlade bedömning är att kommunstyrelsen **har beaktat** identifierade förbättringsområden och rekommendationer från tidigare genomförd granskning. Vi grundar vår bedömning på att:

- Rutinen för nämndernas återrapportering har reviderats och följts.
- Uppföljning av ärendehanteringsrutiner har genomförts genom internkontrollplan 2023

Granskning av direktupphandlingar

Syftet med granskningen var att bedöma om samhällsbyggnadsnämndens interna kontroll avseende direktupphandlingar är tillräcklig.

Tidigare rekommendationer	Samhällsbyggnadsnämndens svar 2022-09-23 § 70 Kommunstyrelsens svar 2022-09-28 § 107	Iakttagelser från uppföljningen
<p>1. Att samhällsbyggnadsnämnden stärker den interna kontrollen ytterligare avseende direktupphandlingar med syfte att säkerställa att direkt-upphandlingar dokumenteras i enlighet med gällande upphandlingsregler och kommunens egna riktlinjer på området.</p>	<p>Av samhällsbyggnadsnämndens yttrande framgår att funktionen upphandling hanteras av kommunledningskontoret samt att nämnden och dess verksamhet är beställare. Gällande direktupphandlingar framgår att upphandlingsenheten tidigare bistått verksamheten och ansvarat för dokumentationen, samt att frågetecken kring dokumentation ska åtgärdas.</p>	<p>Enligt samhällsbyggnadschefen har den interna kontrollen stärkts genom att inköpsfunktion återupprättats genom samverkan med Ystads kommun. Detta har syftat till att säkerställa ett uthålligt inköpsarbete. Medarbetarna inom inköpscentralen har enligt uppgift tillgång till stöd och vägledning avseende direktupphandlingar, samt månatliga möjligheter till utbildning inom inköp, upphandling och avtalsförvaltning.</p>
<p>2. Att samhällsbyggnadsnämnden kommunicerar till kommunstyrelsen att tydliggöra vilket stöd som finns för verksamheten samt roller och ansvar avseende upphandlingar och direktupphandlingar till berörda tjänstepersoner i verksamheten.</p>	<p>Av kommunstyrelsens yttrande framgår en redogörelse gällande roll- och ansvarsfördelning avseende upphandlingsverksamheten. Av samhällsbyggnadsnämndens yttrande framgår att nämnden ska ta med sig frågan i kommande diskussioner med kommunstyrelsen, samt att det vid tiden för yttrandet inte var klarlagt vilket företag som skulle få uppdraget att bistå kommunen i upphandling.</p>	<p>Enligt verksamheten har roller och ansvar för upphandling samt otydligheter gällande detta har spårats till en allmän otydlighet kring avtalsägande och avtalsförvaltning i kommunen. Vidare framgår att riktlinjer för avtalsförvaltning har tagits fram för beslut i kommunstyrelsen.</p>

Granskning av direktupphandlingar (forts.)

Tidigare rekommendationer	Samhällsbyggnadsnämndens svar 2022-09-23 § 70 Kommunstyrelsens svar 2022-09-28 § 107	Iakttagelser från uppföljningen
<p>3. Att samhällsbyggnadsnämnden tillser att utbildning och informationsinsatser genomförs så att berörda personer har en uppdaterad och aktuell kunskap avseende gällande lagar och regelverk kring direktupphandling.</p>	<p>Av samhällsbyggnadsnämndens yttrande framgår att berörda chefer genomgått en utbildning om upphandling under våren 2022. Av kommunstyrelsens yttrande framgår att upphandlings- och inköpsfunktionen årligen erbjuder utbildningar för nyanställd personal eller de som genom förändrade arbetsuppgifter fått ansvar för inköps- och upphandlingsärenden.</p>	<p>Enligt verksamheten erbjuds utbildning löpande gällande inköp, upphandling och avtalsförvaltning. Vidare erbjuds enligt uppgift riktade utbildningar och kompetenshöjande stödverksamhet. Av svaret framgår att följande kurser erbjuds för medarbetarna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Introduktion till offentlig upphandling • Avtalsförvaltning • Avtalsförvaltningsmodulen i Stratsys • Krav och utvärdering vid upphandling

Bedömning

Vår samlade bedömning är att samhällsbyggnadsnämnden **i allt väsentligt har beaktat** identifierade förbättringsområden och rekommendationer från tidigare genomförd granskning. Vi grundar vår bedömning på att:

- En inköpsfunktion har återupprättats och medarbetarna har enligt uppgift tillgång till stöd och vägledning. Vi bedömer att en gemensam funktion inte per automatik medför att den interna kontrollen stärks. En gemensam funktion ställer ytterligare krav på intern kontroll då Tomelilla kommuns ansvar för egna inköp och upphandlingar kvarstår.
- Riktlinjer för avtalsförvaltning har tagits fram, dels för att tydliggöra gällande roller och ansvar.
- Utbildningar erbjuds löpande och riktat.

Granskning av kommunens krisledningshantering och beredskap

Det övergripande syftet med granskningen var att bedöma om kommunstyrelsen och berörda nämnder bedriver ett ändamålsenligt krisledningsarbete utifrån sitt ansvar.

Tidigare rekommendationer	Kommunstyrelsens svar 2023-03-08 § 29	Iakttagelser från uppföljningen
<p>1. Tillse att revideringen av relevanta styrdokument för krisledning och krisberedskap genomförs inför den nya mandatperioden och att erfarenheter av krisledningsarbetet under pandemin tillvaratas.</p>	<p>Av kommunstyrelsens yttrande framgår styrdokument och krisledningsplan ska revideras under 2023. Det framgår även att råd att utveckla och konkretisera innebörden av styrningsformen kommer att beaktas i revidering av relevanta styrdokument.</p>	<p>Program för Tomelilla kommuns arbete med krisberedskap 2023–2026 samt Plan för hantering av kriser och extraordinära händelser för Tomelilla kommun har tagits fram och antagits av kommunfullmäktige (2023-12-11 § 148, respektive § 147).</p> <p>Enligt verksamheten har vidare lagstadgade styrdokument och planer reviderats och uppdaterats utifrån nationell styrning, det försämrade säkerhetspolitiska läget och utvärdering efter pandemin. Det framgår av svaret delar av nämnda dokument gällande styrning, riktlinjer och rutiner för säkerhet, krisledningshantering och beredskap är säkerhetskänsliga. Vi har därav inte tagit del av dem inom ramen för denna uppföljande granskning.</p>
<p>2. I samband med revidering av styrdokument skriftligt förtydliga de lednings- och styrningsformer krisledningsorganisationen arbetade inom under pandemin för att skapa en långsiktig förutsägbarhet i krisledningsarbetet och minska risken för utsatthet för enskilda verksamheter eller tjänstepersoner.</p>		<p>Av svaret framgår att ledningsformer har förtydligats genom att kommunen vid tiden för uppföljningen tillämpar en stabsstruktur enligt den så kallade NATO-modellen. Strukturen används för att skapa en hållbar och redundant krisledningsförmåga. Det framgår även att det, kopplat till ovan nämnda Plan för hantering av kriser och extraordinära händelser för Tomelilla kommun, finns rutiner och instruktioner för staben.</p>

Granskning av kommunens krisledningshantering och beredskap (forts.)

Tidigare rekommendationer	Kommunstyrelsens svar 2023-03-08 § 29	Iakttagelser från uppföljningen
<p>3. Säkerställa att samverkan, främst inom ramen för SÖSK, möjliggör ett fördjupat och förbättrat krisförebyggande arbete inom områdena informationssäkerhet och civilt försvar.</p>	<p>Av kommunstyrelsens yttrande framgår bland annat att behovet att utveckla arbetet inom civilt försvar och informationssäkerhet kommer att tillgodoses inom den kommungemensamma säkerhets- och beredskapsfunktionen.</p>	<p>Enligt verksamheten har Ystad kommun sedan den tidigare granskningen gått in i det sydvästra hörnet för samverkan inom civilt försvar. Det framgår även att samverkan fortsatt sker, främst genom att det finns en gemensam funktion för Tjänsteperson i beredskap (TIB), samt genom gemensamt brottsförebyggande arbete. Det anges vidare att dialog inletts med nytilträdde säkerhetschef i Ystads kommun. Denna dialog planeras framgent ske löpande och ska omfatta fler funktioner då Ystad kommer att utöka sin säkerhetsavdelning.</p> <p>Den gemensamma säkerhets- och beredskapsfunktionen med Simrishamn och Sjöbo kommuner har enligt uppgift effektiviserat samverkan mellan kommunerna. Det framgår av svaret att funktionen träffas veckovis samt genomför gemensam planering och aktiviteter. Säkerhets- och beredskapsfunktionen har enligt svaret en gemensam verksamhetsplan samt anställda med ansvar för områden som informationssäkerhet och civilt försvar.</p> <p>Vidare sker samverkan enligt uppgift regionalt genom Länsstyrelsen samt med andra kommuner i olika nätverksformer.</p> <p>Enligt uppgift har den SÖSK-gemensamma TIB-funktionen genomfört en utvärdering samt övning av krisledningsnämnden.</p>
<p>4. Säkerställa att det förebyggande arbetet med utbildnings- och övningsinsatser återupptas och genomförs i enlighet med den framtagna utbildnings- och övningsplanen och gällande lagstiftning.</p>	<p>Av kommunstyrelsens yttrande framgår att målet var att genom utbildnings- och övningsplanen tillse att tillräckligt många personer är utbildade och övade i krisledning och dess stödfunktioner, samt att detta ska skapa en uthållighet och redundans i krisledningen.</p>	<p>Enligt verksamheten har en utbildnings- och övningsplan fastställts 2022 samt reviderats i oktober 2023 efter framtagande av risk- och sårbarhetsanalys och styrdokument. Enligt uppgift har planen följts.</p>

Bedömning

Vår samlade bedömning är att kommunstyrelsen **har beaktat** identifierade förbättringsområden och rekommendationer från tidigare genomförd granskning. Vi grundar vår bedömning på att:

- Revidering av styrdokument har genomförts och ledningsformer har setts över.
- Samverkan genomförs genom säkerhets- och beredskapsfunktionen gällande informationssäkerhet och civilt försvar.
- Enligt uppgift har utbildnings- och övningsplan framtagits 2022, reviderats 2023 och följts.

Granskning av effekter av avtalet om ansvarsfördelning och utveckling avseende hälso- och sjukvården i Tomelilla kommun

Det övergripande syftet med granskningen var att bedöma om Region Skåne och Skånes kommuner uppnår de mål och syften som anges i avtalet om ansvarsfördelning och utveckling avseende hälso- och sjukvården i Skåne.

Tidigare rekommendationer	Vård- och omsorgsnämndens svar 2022-09-15 § 38	Iakttagelser från uppföljningen
1. Att vård- och omsorgsnämnden som ansvarig nämnd lyfter problematiken kring olika områden i avtalet som redovisas i granskningen, till lokala, delregionala och centrala samverkansorgan i syfte att åstadkomma att åtgärder vidtas för att förbättra avtalets efterlevnad.	Av nämndens yttrande framgår att samverkan på lokal nivå fungerat väl under avtalsperioden samt att nämnden haft god representation i den delregionala samverkan. Det anges att kontinuerliga samverkansmöten genomförts, dock hade detta inte formaliserats i alla delar.	<p>Enligt verksamheten har vård- och omsorgsnämnden lyft och fortsätter lyfta vikten av att samverkan behöver fungera i enlighet med avtalet, detta i lokala, delregionala och centrala samverkansorgan. Det framgår vidare att det i tjänstemannaberedningen lyfts problematik om att kommunerna inte upplever sig få det stöd som behövs i läkarsamverkan, samt att hantering av och brister gällande den palliativa vården lyfts i det delregionala arbetet.</p> <p>Den lokala samverkan fungerar enligt uppgift väl. Möten med de tre verksamma vårdcentralerna i kommunen hålls fyra gånger per år, på vilka enhetschef för hälso- och sjukvård och medicinskt ansvarig sjuksköterska deltar. Under dessa möten behandlas aktuella frågor för samverkan, exempelvis vaccinationer, öppettider, bemanningssituationer och jourtider.</p> <p>Vidare framgår ett större samverkansforum med representanter från region och kommun genomfördes under våren 2023. Därtill har ett nytt nätverk för erfarenhetsutbyte bestående av enhetschefer för hälso- och sjukvård i sydöstra Skåne (SÖSK) startats, liksom en operativ arbetsgrupp (delregion sydost) bestående av representanter från regionen, kommunen, primärvården samt processledare för vårdssamverkan Skåne.</p>

Granskning av effekter av avtalet om ansvarsfördelning och utveckling avseende hälso- och sjukvården i Tomelilla kommun (forts.)

Tidigare rekommendationer	Vård- och omsorgsnämndens svar 2022-09-15 § 38	Iakttagelser från uppföljningen
<p>2. Att förutsättningar skapas för att åtgärder vidtas för att förbättra avtalets efterlevnad. Därutöver behöver en systematisk uppföljning av avtalet införas.</p>	<p>Av nämndens yttrande framgår att en uppföljningsplan på lokal samverkansnivå genomgick revidering.</p>	<p>Av svaret framgår att en delregional plan, rutiner för delregional samverkan, samt en övergripande aktivitets- och tidplan tagits fram.</p> <p>Den delregionala planen för Vårdsamverkan Skåne delregion sydost har tagits fram av tjänstemannaberedningen och operativa gruppen inom vårdsamverkan sydost under 2023. Planens aktiviteter syftar enligt uppgift till tydliggörande av vem som ska göra vad och när kring uppdrag, samt ett mer likartat arbetssätt utifrån samsyn mellan huvudmännen.</p> <p>Den övergripande aktivitets- och tidplanen har enligt svaret tagits fram som bilaga till Skånegemensam målbild och handlingsplan God och nära vård, inom ramen för hälso- och sjukvårdsavtalet.</p> <p>Vidare har verksamheten enligt uppgift genomfört ett omfattande förbättringsarbete. Detta genom utbildningsinsatser för att bättre kunna möta behoven i samverkan. Utbildningsinsatser har enligt uppgift genomförts avseende Nationell vårdplan för palliativ vård för samtliga berörda yrkesgrupper i kommunen och primärvården. Det framgår även att verksamheten skapat kontaktvägar med psykiatri i Simrishamn, vilket beskrivs som tidigare problematiskt. Vad gäller samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård finns enligt uppgift ett sedan länge väl fungerande team bestående av representanter från kommunens HSL-enhet, myndighetshandläggare samt regionen och de tre vårdcentralerna.</p>

Bedömning

Vår samlade bedömning är att vård- och omsorgsnämnden **har beaktat** identifierade förbättringsområden och rekommendationer från tidigare genomförd granskning. Vi grundar vår bedömning på att:

- Samverkan sker i olika instanser och nämnden har lyft vikten av att samverkan behöver fungera i enlighet med avtalet.
- Planer har tagits fram för åtgärder och uppföljning.

Granskning av resursfördelning till grundskola

Syftet med granskningen var att bedöma om familjenämnden fördelar resurser utifrån elevernas olika behov och förutsättningar i enlighet med gällande lagstiftning.

Tidigare rekommendationer	Familjenämndens svar 2022-03-03 § 28	Iakttagelser från uppföljningen
<p>1. Tillse att redovisningen per kostnadsslag genomförs i enlighet med SKOLFS 2011:142 och SCB-FS 2021:32.</p>	<p>Av familjenämndens yttrande framgår bytet till ett nytt och uppdaterat ekonomisystem förväntas medföra minskad risk för felaktigheter vid inrapportering av verksamhetskostnader samt en mer rättvisande bild över nedlagda kostnader per kostnadsslag.</p>	<p>Enligt skolchefen redovisas kostnaderna vid tiden för uppföljningen per kostnadsslag enligt SCB:s rekommendationer. Skolchefen framhåller att risken för felaktigheter vid inrapportering av verksamhetskostnader bedöms vara lägre samt att bilden över nedlagda kostnader per kostnadsslag är mer rättvisande.</p> <p>Vidare har respektive enhetschef enligt uppgift tillgång till analys- och uppföljningsverktyget Qlik Sense där data kopplad till skolor och förskolor kan följas.</p>
<p>2. Kontinuerligt följa upp resursfördelningsmodellen så att elevernas förutsättningar och behov blir styrande för resursfördelningen.</p>	<p>Av yttrandet framgår att en genomgång av resursfördelning med speciellt fokus på socioekonomisk omfördelning genomförts inför beslut om grundbelopp (skolpeng). Det anges även att lyfta resursfördelning och eventuella omfördelningar i samband med redovisning och diskussion om nulägeskarta skapar tydliga kopplingar till det systematiska kvalitetsarbetet och utgör en grund för kommande grundbeloppsbeslut.</p>	<p>Av uppföljningen framgår att ekonomin samt effekter av resursfördelningsmodellen på enhetsnivå följs upp månatligen. Systemet Qlik Sense används och det finns enligt uppgift transparens i systemet. Verksamhetscontroller och respektive rektor har månatliga uppföljningsmöten, vilket rapporteras vidare till ledning och förtroendevalda.</p> <p>Verksamheten framhåller att resursfördelningsmodellen ses över inför varje nytt budgetår samt att data från uppföljningsmöten följs för att säkerställa en mer rättvisande resursfördelning. Vidare beställer kommunen enligt uppgift årligen underlag från SCB med uppdaterade SALSA-uppgifter*, samt fördelar resurser efter detta med senaste tillgängliga uppgifter om elevernas sociala bakgrund.</p> <p>* Skolverkets Arbetsverktyg för Lokala SambandsAnalyser (tar hänsyn till elevsammansättning utifrån socioekonomiska bakgrundsfaktorer)</p>

Bedömning

Vår samlade bedömning är att familjenämnden **har beaktat** identifierade förbättringsområden och rekommendationer från tidigare genomförd granskning. Vi grundar vår bedömning på att:

- Enligt uppgift redovisas kostnader vid tiden för uppföljningen per kostnadsslag enligt SCB:s rekommendationer.
- Uppföljning sker av resursfördelningsmodellen genom analys- och uppföljningsverktyg, uppföljningsmöten och inhämtande av uppgifter från SCB och Skolverket.

Granskning av kommunstyrelsens uppsikt och ägarstyrning av kommunens helägda och delägda bolag

Syftet med granskningen var att bedöma om kommunstyrelsen utövar styrning och uppsikt över kommunens bolag på ett ändamålsenligt sätt.

Tidigare rekommendationer	Kommunstyrelsens svar 2023-01-25 § 12	lakttagelser från uppföljningen
<p>1. Att det i kommundirektörens instruktion, inom ramen för uppdraget att ta initiativ i uppsiktsfrågan, ges en möjlighet och rättighet till närvaro- och yttranderätt på bolagens styrelsesammanträden.</p>	<p><i>Se kolumn till höger.</i></p>	<p>Av svar på våra uppföljningsfrågor framgår att kommundirektörens instruktion inte ändrats, samt att motiveringen är densamma:</p> <p>”Tomelilla kommun har valt att ha en kommundirektörsinstruktion på en övergripande nivå utan att gå ner på detaljer. I instruktionen står bland annat att kommundirektören ska ta nödvändiga initiativ bland annat inom ramen för kommunstyrelsens uppsiktsskyldighet. Mer detaljerat än så tycker kommunstyrelsen inte att instruktionen ska vara.”</p>
<p>2. I instruktionen för kommundirektören kan det framgå uppdrag att formalisera på vilket sätt kontakter ska ske med VD i respektive bolag.</p>		
<p>3. Bolagsordning för Tomelilla Industriaktiebolag bör kompletteras med skrivning om att bolaget endast har rätt att allmänt främja näringslivet i enlighet med kommunallagens befogenheter.</p>	<p><i>Se kolumn till höger.</i></p>	<p>Av svar på våra uppföljningsfrågor framgår att kommunstyrelsen gör samma bedömning som gällande den tidigare granskningen:</p> <p>”Kommunstyrelsen konstaterar att motsvarande skrivning inte heller finns i Österlenhems bolagsordning. Kommunstyrelsen ser ingen anledning att i bolagsordningarna skriva in allt som svensk lagstiftning reglerar. Självklart ska alla lagar följas utan att det står inskrivet i bolagsordningen.”</p>

Granskning av kommunstyrelsens uppsikt och ägarstyrning av kommunens helägda och delägda bolag (forts.)

Tidigare rekommendationer	Kommunstyrelsens svar 2023-01-25 § 12	Iakttagelser från uppföljningen
<p>4. Det finns utmaningar gällande organisatoriska och resursmässiga frågor i framför allt ÖKRAB och VA-bolaget att hantera. Utredning gällande ÖKRAB pågår men vi rekommenderar specifikt att frågan om VA-bolagets ansvar och funktion i ett långsiktigt strategiskt perspektiv utreds.</p>	<p>Av kommunstyrelsens yttrande framgår att kommunstyrelsen tillsammans med Simrishamns kommun kommer att ta initiativ för att tydliggöra Österlen VA AB:s långsiktiga roll.</p>	<p>Av svaret framgår att de två ägarkommunerna gemensamt genomfört en omfattande genomlysning av bolagets roll, ansvar, funktion, styrning och ekonomi. Detta ledde enligt uppgift till att en rad rekommendationer riktades mot ägare, huvudman och bolaget. Förbättringsarbete utifrån dessa rekommendationer pågår vid tiden för uppföljningen på de olika nivåerna.</p>
<p>5. Att i samband med uppsiktsbeslutet kräva en årlig utvärdering av styrelsens och VD:s arbete då vi menar att detta kan ge värdefull information som ett komplement till årsredovisning och förvaltningsberättelse.</p>	<p><i>Se kolumn till höger.</i></p>	<p>Av svar på uppföljningsfrågorna framgår att kommunstyrelsen i dagsläget gör samma bedömning gällande rekommendationerna som vid tidpunkten för sitt yttrande kring granskningen:</p> <p>”Med tanke på hur små de helägda och delägda bolagen är så finns det ingen anledning att betunga dem med ytterligare administration när samarbetet, informationen, uppsiktsplikten och ägarstyrningen redan fungerar väl. Kommunstyrelsen kommer inte att kräva ytterligare dokument i samband med kommunstyrelsens uppsiktsbeslut. Inför detta beslut finns också de granskningsrapporter som tagits fram tillgängliga för kommunstyrelsen.</p>
<p>6. Att kommunstyrelsen säkerställer att granskningsrapporter finns som underlag inför uppsiktsbeslut gällande alla aktuella bolag.</p>		<p>Bolagen är lyhörda för de behov som kommunen som ägare har. Det finns ingen anledning att ytterligare organisera, administrera eller reglera denna samverkan. Vi finns nära varandra. Tomelilla kommun är inte Stockholm eller Malmö där det sannolikt behövs styrdokument för all samverkan. Tomelilla kommun eller bolagen har inte heller de resurser som MKB eller Stockholm Vatten och Avlopp har.”</p>

Granskning av kommunstyrelsens uppsikt och ägarstyrning av kommunens helägda och delägda bolag (forts.)

Tidigare rekommendationer	Kommunstyrelsens svar 2023-01-25 § 12	Iakttagelser från uppföljningen
<p>7. Konkretisera i vilka samverkansforum som bolagen ska delta för största kommunnytta.</p>	<p>Av kommunstyrelsens yttrande framgår att bolagen är lyhörda för de behov som kommunen som ägare har, samt att det inte funnits anledning att ytterligare organisera, administrera eller reglera denna samverkan.</p>	<p>Det framgår att ägardialoger genomförs årligen samt att bolagen deltar i budgetdialoger. Vidare har ett behov identifierats av bolagens deltagande i den årliga omvärldsdagen där planeringsförutsättningarna för kommande budgetprocess presenteras. Enligt uppgift kommer förslag om att bolagen ska bjudas in lyftas med kommunstyrelsen inför beslut om tidplan för kommande års budgetprocess.</p> <p>Vidare anges att kommundirektören saknar en plattform för ledning på tjänstemannanivå i form av en koncernledningsgrupp eftersom bolagen leds utan ett samlande moderkoncernsföretag. Kommundirektören erbjuder bolags VD deltagande i kommunledningsgruppen vid särskilda tillfällen, vilket syftar till att stärka koncernperspektivet.</p>
<p>8. Styrning och riktlinjer kring budget i delägda bolag bör utformas på ett enhetligt sätt innebärande allt från rapportmallar, rapportering, tidsplaner mm. för att underlätta och skapa en bättre effektivitet i vissa processer, exempelvis kring budget.</p>	<p>Av kommunstyrelsens yttrande framgår att kommunstyrelsen instämmer i att de tillsammans med Simrishamns kommun kan göra det enklare för sina delägda bolag genom att mer enhetligt utforma rapportmallar, tidplaner med mera. Dock har bolagen valt att stå utanför det nya ekonomisystemet vilket gör att de inte har samma mallar genom det systemet.</p>	<p>Enligt verksamheten har samverkan utvecklats gällande uppföljning. Vid tiden för uppföljningen finns enligt uppgift gemensamma rapportpaket och inlämningsdatum, vilka görs tillsammans med Simrishamns, Sjöbo och Ystads kommuner. Samma rapportpaket används till delägda bolag och förbund.</p> <p>Det framgår att redovisningsnätverket träffas inför det andra delårsbokslutet och inför årsbokslutet för översyn av mallar och tidplan, samt eventuella uppdateringar. Från år 2024 genomförs detta även inför det första delårsbokslutet.</p> <p>Vidare anges att ekonomicheferna i Tomelilla, Ystad, Simrishamn och Sjöbo kommuner i arbetet med budget 2025–2027 kommit överens om gemensamma frågeställningar. Detta mot bakgrund av nytt regelverk med krav på redovisning av koncernföretagens ekonomi i samband med budget. De gemensamma frågeställningarna syftar till att underlätta för bolag och förbund att rapportera in till sina ägar-/medlemskommuner. Tomelilla kommun har valt att använda samma rapportpaket till det helägda bolaget.</p>

Bedömning

Vår samlade bedömning är att kommunstyrelsen **delvis har beaktat** identifierade förbättringsområden och rekommendationer från tidigare genomförd granskning.

- Kommundirektörens instruktion samt bolagsordning för Tomelilla Industriaktiebolag har inte ändrats, med hänvisning till yttrande i samband med tidigare granskning.
- En genomlysning avseende VA-bolaget har enligt uppgift genomförts och förbättringsarbete utifrån denna pågår.
- Gällande utvärdering av styrelsens och VD:s arbete samt granskningsrapporter hänvisas till yttrande i samband med tidigare granskning.
- Överväganden har gjorts kring vilka samverkansforum bolagen ska delta i.
- Samverkan sker med andra kommuner gällande mallar och tidsplaner.

Datum som ovan

KPMG AB

Lovisa Edvardsson

Verksamhetsrevisor

Fredric Gyllensten

Certifierad kommunal yrkesrevisor

Some or all of the services described herein may not be permissible for KPMG audit clients and their affiliates or related entities.

[kpmg.se](https://www.kpmg.se)

The information contained herein is of a general nature and is not intended to address the circumstances of any particular individual or entity. Although we endeavor to provide accurate and timely information, there can be no guarantee that such information is accurate as of the date it is received or that it will continue to be accurate in the future. No one should act on such information without appropriate professional advice after a thorough examination of the particular situation.

The KPMG name and logo are trademarks used under license by the independent member firms of the KPMG global organization.

© 2024 KPMG AB, a Swedish limited liability company and a member firm of the KPMG global organization of independent member firms affiliated with KPMG International Limited, a private English company limited by guarantee. All rights reserved.

Document Classification: KPMG Public